

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี โทร. ๓๓๒๐
ที่ กษ ๐๔๐๔/ ๑ ๒๓๗
วันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๙
เรื่อง แจ้งเวียนหนังสือ

เรียน ผู้สอบบัญชี/หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ทุกจังหวัด/ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๑ - ๑๐

ด้วยปัจจุบันยังมีสหกรณ์หลายแห่งกำหนดระเบียบว่าด้วยกองทุนสวัสดิการช่วยเหลือสมาชิกผู้ค้าประกัน ซึ่งอาจเข้าลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต หรือพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ ขึ้นถือใช้ ประกอบกับนายทะเบียนสหกรณ์ได้ออกคำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง การกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการยืมเงินทรองจ่ายขึ้นถือใช้ และกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้ตอบข้อหารือเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจจัดหาปุ๋ยมาจำหน่ายและการโอนเปลี่ยนประเภทลูกหนี้ของสหกรณ์ นั้น กรมตรวจบัญชีสหกรณ์เห็นควรเวียนหนังสือตอบข้อหารือ และคำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานสำหรับเรื่องดังกล่าว ดังนี้

๑. หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ ๑๑๑๐/๑๐๒๖ ลงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ เรื่อง การจัดสวัสดิการของสหกรณ์ มีลักษณะอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕

๒. หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) ที่ ๕๑๑๐/๑๕๙๓ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๗ เรื่อง ตอบข้อหารือ

๓. คำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง การกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการยืมเงินทรองจ่ายขึ้นถือใช้ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๙

๔. หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ ๑๑๑๕/๓๘๓๙ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๙ เรื่อง ขอรื้อเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจจัดหาปุ๋ยมาจำหน่ายและการโอนเปลี่ยนประเภทลูกหนี้ของสหกรณ์

ทั้งนี้ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ควรแจ้งให้สหกรณ์ในพื้นที่รับผิดชอบได้ทราบเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของสหกรณ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายสมปอง อินทร์ทอง)
อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์,

ที่ กษ 1110/ 1026

กรมส่งเสริมสหกรณ์ เทเวศร์ กทม. 10200

2 กุมภาพันธ์ 2543

เรื่อง การจัดสวัสดิการของสหกรณ์ มีลักษณะอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

- อ้างถึง 1. หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1109/ว 5 ลงวันที่ 17 กรกฎาคม 2534
2. หนังสือกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ กษ 1101/7181 ลงวันที่ 13 กรกฎาคม 2542

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. กรมธรรม์ประกันภัยกลุ่ม “สหกรณ์พิทักษ์และประกันภัยกลุ่มผู้สูงอายุ”
2. กรมธรรม์ประกันชีวิต “สหพูนผล”

ตามหนังสือที่อ้างถึง 1. กรมส่งเสริมสหกรณ์สั่งการให้สหกรณ์จังหวัดแจ้งสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ดำเนินการจัดสวัสดิการให้แก่สมาชิกโดยวิธีที่สมาชิกจ่ายเงินให้แก่สหกรณ์จำนวนหนึ่ง ในรูปของเงินฝาก หรือจ่ายเป็นรายสัปดาห์เมื่อสมาชิกอื่นถึงแก่กรรม และจะจ่ายเงินจำนวนหนึ่งให้กับทายาทเมื่อสมาชิกถึงแก่กรรมนั้น ไม่ควรดำเนินการต่อไป เนื่องจากเข้าลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2510 (ปัจจุบันเปลี่ยนเป็นพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535) และพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2517 และหนังสือที่อ้างถึง 2. กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้ส่งสำเนาหนังสือกรมการประกันภัย กระทรวงพาณิชย์ ที่ พณ 0503/2003 ลงวันที่ 24 มิถุนายน 2542 มีความโดยสรุปว่า การที่สมาชิกสหกรณ์ได้รับบริจาคเงินเพื่อเข้ากองทุน ซึ่งต่อมาเมื่อสมาชิกถึงแก่กรรม สหกรณ์จะจ่ายเงินคืนให้จำนวนหนึ่ง เจื่อนใจการที่จะให้เงินให้แก่กันดังกล่าว พิจารณาโดยอาศัยความมรณะของบุคคลผู้เป็นสมาชิก จึงเป็นลักษณะสัญญาประกันชีวิต ต้องกระทำในรูปของบริษัท จำกัด หรือบริษัทมหาชน จำกัด และต้องได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้พิจารณาแล้ว เห็นควรแนะนำสหกรณ์ที่ดำเนินการดังกล่าวให้ยุติการดำเนินการเสียโดยเร็ว แต่สหกรณ์ใดมีความจำเป็นที่จะต้องจัดสวัสดิการตามข้างต้นอยู่ หากยังจะดำเนินการตามรูปแบบเดิมก็จะเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ซึ่งจะไม่เป็นผลดีและอาจทำให้สหกรณ์เกิดความเสียหายได้ จึงควรแนะนำสหกรณ์ให้ปรับปรุงแก้ไขการจัดสวัสดิการเสียใหม่ โดยพิจารณานำเงินกองทุนที่มีอยู่ทั้งหมดไปทำประกันชีวิตกับบริษัทประกันชีวิต โดยให้สมาชิกเป็นผู้รับประโยชน์จากกรมธรรม์ประกันชีวิต ซึ่งสหกรณ์อาจเลือกรูปแบบของการประกันภัยกลุ่ม หรือแบบสะสมทรัพย์ได้ แล้วแต่ความเหมาะสม รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ทั้งนี้ ขอให้พิจารณาและประสานงานในรายละเอียดกับบริษัทสหประกันชีวิต จำกัด เป็นลำดับแรก เนื่องจากเป็นบริษัทที่สหกรณ์เป็นผู้ถือหุ้นทั้งหมด

อนึ่ง การจัดสวัสดิการของสหกรณ์ในลักษณะการฉกฉวยกำไรของสหกรณ์ ถ้าไม่จดทะเบียนกับกรมประชาสงเคราะห์ ก็เป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมายเช่นกัน หากสหกรณ์ต้องการดำเนินการในลักษณะเช่นนี้ต่อไป ขอให้แนะนำสหกรณ์ดำเนินการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติการฉกฉวยกำไรของสหกรณ์ พ.ศ. 2517

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และโปรดแจ้งสหกรณ์จังหวัดให้แนะนำสหกรณ์ในความดูแลส่งเสริม ให้ดำเนินการถูกต้องต่อไปด้วย จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

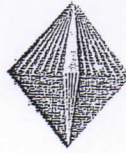

(นายบุญมี นันทวงศ์)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

กองสหกรณ์พาณิชย์และธนกิจ

โทร. (02) 2822922 ต่อ 702

โทรสาร (02) 2807319

สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริม
การประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.)
Office of Insurance Commission

ที่ ๕๑๑๐/ ๑๕๙๓

๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๗

เรื่อง ตอบข้อหารือ

เรียน อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

อ้างถึง หนังสือที่ กษ ๐๔๐๔/๑๒๙๓ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๗

ตามหนังสือที่อ้างถึงกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ได้ขอหารือเกี่ยวกับระเบียบว่าด้วยกองทุนช่วยเหลือสมาชิกผู้ค้าประกันเงินกู้ของสหกรณ์ต่างๆ ว่าระเบียบดังกล่าวอาจเข้าลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต หรือพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. ๒๕๓๕ หรือไม่อย่างไร ดังความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย พิจารณาแล้วขอเรียนว่าการกระทำที่มีลักษณะเป็นการประกอบธุรกิจประกันภัยจะต้องประกอบด้วยคู่สัญญาสองฝ่าย ซึ่งฝ่ายหนึ่งเรียกว่าผู้รับประกันภัยตกลงว่าจะชดเชยค่าสินไหมทดแทน หรือใช้เงินจำนวนหนึ่งให้ในกรณีวินาศภัยหากมีขึ้น หรือในเหตุอย่างอื่นในอนาคตดังที่ระบุไว้ในสัญญาได้เกิดขึ้น ขณะที่คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งที่เรียกว่า ผู้เอาประกันภัยตกลงที่จะส่งเงินจำนวนหนึ่งให้เป็นค่าตอบแทน ไม่ว่าเงินนั้นจะเรียกว่าเบี้ยประกันภัยหรือไม่ก็ตาม

ตามข้อหารือดังกล่าว หากที่มาของเงินกองทุนไม่ได้มาจากสมาชิกผู้กู้หรือสมาชิกผู้ค้าประกัน รวมทั้งไม่มีการเรียกเก็บเงินเพิ่มเติมไม่ว่าทางตรงหรือโดยทางอ้อมจากสมาชิกผู้กู้ หรือสมาชิกผู้ค้าประกัน เพื่อเป็นค่าตอบแทนการจ่ายเงินสงเคราะห์ของสหกรณ์ก็ไม่เข้าองค์ประกอบของการเป็นผู้ประกอบธุรกิจประกันภัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสรศักดิ์ ทันตสุวรรณ)

รองเลขาธิการ ปฏิบัติหน้าที่แทน
เลขาธิการ

ฝ่ายวางแผนและพัฒนากฎหมาย ๑
โทร. ๐๒-๕๑๕๕-๓๔๙๙ ต่อ ๓๓๐๕
โทรสาร. ๐๒-๕๑๕๕-๓๔๘๗

๒๒/๗๙ ถนนรัชดาภิเษก แขวงจันทรเกษม เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๐-๒๕๑๕-๓๔๙๙ โทรสาร ๐-๒๕๑๕-๓๔๗๐
22/79 Ratchadaphisek Road, Jankasame, Jatujak, Bangkok 10900 Tel. 0-2515-3999 Fax. 0-2515-3970

สายด่วนประกันภัย / Hot Line 1186 www.oic.or.th

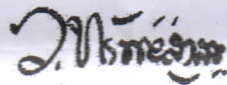
คำแนะนำนายทะเบียนสหกรณ์
เรื่อง การกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการยืมเงินทรองจ่ายขึ้นถือใช้

ด้วยมีการตรวจสอบพบว่า สหกรณ์บางแห่งมีการให้กรรมการดำเนินการและเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ยืมเงินทรองจ่ายโดยยังไม่มีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนหรือไม่มีการกำหนดระเบียบขึ้นถือใช้ เป็นเหตุให้การดำเนินงานของสหกรณ์ไม่เป็นมาตรฐาน และอาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายหรือเสื่อมเสียผลประโยชน์ของสหกรณ์และสมาชิก หรือสหกรณ์มีข้อบกพร่องในการดำเนินงาน

เพื่อให้สหกรณ์ที่มีการให้กรรมการดำเนินการและเจ้าหน้าที่ยืมเงินทรองจ่าย มีหลักเกณฑ์ปฏิบัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับการยืมเงินทรองจ่าย โดยมีการกำหนดวงเงิน ขั้นตอนการยืมการคืนและวิธีปฏิบัติในแต่ละขั้นตอน จึงกำหนดร่างระเบียบว่าด้วยการยืมเงินทรองจ่าย เพื่อเป็นแนวทางให้สหกรณ์กำหนดระเบียบขึ้นถือใช้ต่อไป แต่หากสหกรณ์ใดที่มีการกำหนดระเบียบขึ้นถือใช้และมีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนแล้ว ก็ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบเดิมได้

ทั้งนี้ ให้ถือปฏิบัติตั้งแต่วันที่นี้เป็นต้นไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

(นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข)

อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์

นายทะเบียนสหกรณ์

(ร่าง)

ระเบียบสหกรณ์.....จำกัด

ว่าด้วย เงินยืมทรองจ่าย พ.ศ.

เพื่อให้การยืมเงินทรองจ่ายมีหลักเกณฑ์การปฏิบัติอันจะทำให้การบริหารการเงินเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงสมควรให้มีระเบียบเกี่ยวกับการยืมเงินทรองจ่าย

อาศัยอำนาจตามความในข้อบังคับสหกรณ์ ข้อ..... และข้อ..... ที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ ครั้งที่..... เมื่อวันที่..... มีมติกำหนดระเบียบว่าด้วยเงินยืมทรองจ่าย ดังนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้ เรียกว่า “ระเบียบสหกรณ์.....จำกัด
ว่าด้วยเงินยืมทรองจ่าย พ.ศ.”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่..... เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“สหกรณ์” หมายถึง สหกรณ์.....จำกัด

“คณะกรรมการ” หมายถึง คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์.....จำกัด

“กรรมการ” หมายถึง กรรมการในคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์.....จำกัด

และให้หมายความรวมถึง ผู้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการด้วย

“เงินยืมทรองจ่าย” หมายถึง เงินที่สหกรณ์ยืมให้แก่ผู้ยืม ตามสัญญาเงินยืมทรองจ่าย

“ผู้ยืม” หมายถึง กรรมการ ผู้จัดการสหกรณ์ หรือ เจ้าหน้าที่สหกรณ์

ข้อ ๔ ผู้มีสิทธิยืมเงินทรองจ่ายได้ตามระเบียบนี้

(๑) กรรมการ

(๒) ผู้จัดการสหกรณ์

(๓) เจ้าหน้าที่สหกรณ์

ข้อ ๕ การยืมเงินทรองจ่ายจะกระทำได้อีกแต่เฉพาะกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับตัวผู้ยืมซึ่งมีสิทธิได้รับตามระเบียบหรือข้อบังคับของสหกรณ์

(๒) เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการงานของสหกรณ์ซึ่งสมควรจ่ายในเวลา สถานที่ จัดการ

งานนั้น

(๓) เป็นค่าใช้จ่ายหรือชำระหนี้ตามภาระผูกพันซึ่งต้องกระทำเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์ของสหกรณ์

ข้อ ๖ ผู้ยืมมีสิทธิยืมเงินทรองจ่ายได้ เท่าที่ตนพึงจะมีสิทธิเบิกจ่ายได้ หรือไม่เกินจำนวนเงินที่ใช้สำหรับการจัดการงานของสหกรณ์

กรณีการยืมเงินเพื่อชำระหนี้ตามภาระผูกพันของสหกรณ์ จะยืมเงินทรองจ่ายได้ไม่เกินครึ่งละหนึ่งแสนบาท

ข้อ ๗ การยืมเงินทรงจ่ายผู้ยืมต้องยื่นเป็นหนังสือขออนุมัติต่อผู้มีอำนาจอนุมัติ เมื่อได้รับอนุมัติ ผู้ยืมต้องทำสัญญายืมเงินทรงจ่ายไว้กับสหกรณ์ก่อนรับเงิน

ถ้าผู้ยืมมีเงินยืมทรงจ่ายค้างชำระกับสหกรณ์จะยืมเงินทรงจ่ายอีกไม่ได้

ข้อ ๘ ผู้มีอำนาจอนุมัติให้ยืมเงินทรงจ่าย

(๑) เจ้าหน้าที่สหกรณ์เป็นผู้ยืม และยืมเงินไม่เกิน.....บาท ให้ผู้จัดการสหกรณ์หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนผู้จัดการสหกรณ์ เป็นผู้อนุมัติ

(๒) กรรมการหรือผู้จัดการสหกรณ์รวมทั้งผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนผู้จัดการเป็นผู้ยืม ให้คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เป็นผู้อนุมัติ ในการนี้กรรมการผู้ยืมจะออกเสียงลงมติด้วยไม่ได้

ข้อ ๙ สัญญายืมเงินทรงจ่ายให้เป็นไปตามแบบตามที่สหกรณ์กำหนด ซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายการกำหนด ดังนี้

(๑) วัน เดือน ปี ที่ทำสัญญายืมเงินทรงจ่าย

(๒) จำนวนเงินที่ยืม และวันที่ได้รับเงินยืม

(๓) วัตถุประสงค์ของการยืมเงินทรงจ่าย

(๔) วันครบกำหนดส่งหลักฐานหักล้างเงินยืมหรือส่งคืนเงินยืม

(๕) ข้อสัญญายอมให้สหกรณ์หักเงินที่มีสิทธิได้รับจากสหกรณ์

(๖) ลายมือชื่อผู้ยืมพร้อมพยาน

สัญญายืมเงินทรงจ่ายให้ผู้จัดการสหกรณ์หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนผู้จัดการเป็นผู้ลงนามแทนสหกรณ์

ข้อ ๑๐ ผู้ยืมต้องส่งหลักฐานการจ่ายเงินมาหักล้างเงินยืมทรงจ่ายกับสหกรณ์และส่งคืนเงินส่วนที่เหลือ (ถ้ามี) ภายในกำหนดเวลาสิบห้าวันนับแต่วันที่รับเงินจากสหกรณ์

ในกรณีผู้ยืมรับเงินจากสหกรณ์แล้ว แต่ปรากฏเหตุอันต้องปฏิบัติหน้าที่ตามวัตถุประสงค์ที่ยืมเงินทรงจ่ายระงับไป ผู้ยืมต้องส่งคืนเงินยืมภายในสามวันนับแต่วันที่ระงับ

ข้อ ๑๑ หลักฐานการจ่ายเงินตามข้อ ๑๐ ต้องเป็นหนังสือลงลายมือชื่อของผู้รับเงิน เว้นแต่การจ่ายเงินไม่เกินห้าร้อยบาท จะทำเป็นหนังสือสำคัญจ่ายลงลายมือชื่อผู้ยืมก็ได้

กรณีค่าเบี้ยเลี้ยงหรือค่าใช้จ่ายเหมาจ่ายตามสิทธิของผู้ยืมไม่ต้องปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง แต่ให้ระบุเป็นค่าใช้จ่ายในหนังสือขอหักล้างเงินยืมทรงจ่าย

ข้อ ๑๒ ผู้มีหน้าที่อนุมัติเงินยืมทรงจ่าย ก่อนอนุมัติต้องพิจารณาโดยรอบคอบ ถึงเหตุและวัตถุประสงค์แห่งการยืมเงินทรงจ่ายนั้น ซึ่งต้องเป็นเรื่องที่จำเป็นและเหมาะสม เพื่อประโยชน์ของสหกรณ์หรือสมาชิก

หากอนุมัติโดยไม่ชอบด้วยระเบียบนี้หรืออนุมัติไปโดยประมาทเลินเล่อ ให้ถือว่าปฏิบัติหน้าที่อันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายผลประโยชน์ของสหกรณ์ และถ้าสหกรณ์ได้รับความเสียหาย ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายแก่สหกรณ์ กับต้องชำระค่าดอกเบี้ยร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปี

ข้อ ๑๓ ผู้ยืม จ่ายเงินยืมทตรงจ่ายโดยไม่ชอบหรือแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จ ต้องถูกพิจารณาโทษทั้งทางแพ่งและทางอาญา

ในกรณีไม่ส่งหลักฐานการจ่ายเงินหรือส่งคืนเงินยืมตามเวลาที่กำหนดในสัญญาเงินยืมทตรงจ่าย หรือตามที่ระเบียบนี้กำหนด ให้ถือว่าเป็นผู้ผิดนัดชำระหนี้ และต้องชำระค่าดอกเบี้ยร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปี นับแต่วันผิดนัดจนถึงวันที่ส่งหลักฐานการจ่ายเงินหักล้างเงินยืมหรือส่งคืนเงินยืม

ผู้ยืมผิดนัดชำระหนี้สหกรณ์จะทำหนังสือรับสภาพหนี้ไม่ได้

ประกาศ ณ วันที่.....พ.ศ.....

(.....)

ประธานกรรมการ

สหกรณ์.....จำกัด

บันทึกข้อความ

สำนักมาตรฐานการบัญชีและการสอบบัญชี
รับที่ ๒๘๒๔
วันที่ ๓๑ มี.ค. ๒๕๕๘
เวลา ๑๖.๑๑ น.

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
เลขรับ ๓๒๖๗
วันที่ ๓๑ มี.ค. ๒๕๕๘
เวลา ๑๖.๑๑ น.

ส่วนราชการ กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานทะเบียนและกฎหมาย โทร.๐ ๒๒๘๑ ๖๘๓๕

ที่ กษ ๑๑๑๕/๓๘๗

วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอรื้อเกี่ยวกับการดำเนินการธุรกิจจัดหาปุ๋ยมาจำหน่ายและการโอนเปลี่ยนประเภทลูกหนี้ของสหกรณ์

เรียน อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ตามที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ มีหนังสือ ที่ กษ ๐๔๐๔/๓๕๙๒ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึงนายทะเบียนสหกรณ์ ขอรื้อว่าสหกรณ์ดำเนินการธุรกิจจัดหาปุ๋ยมาจำหน่ายให้สหกรณ์อื่นเป็นเงินเชื่อ เมื่อระยะเวลาผ่านไปลูกหนี้การค้าไม่สามารถชำระหนี้ได้ สหกรณ์ผู้ขายกับสหกรณ์ผู้ซื้อมีการตกลงโอนเปลี่ยนประเภทลูกหนี้การค้าไปเป็นบัญชีอื่น เช่น เงินฝากสหกรณ์อื่น หรือลูกหนี้เงินกู้ สหกรณ์ทำธุรกรรมดังกล่าว เป็นไปตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือไม่ หากสหกรณ์ทำธุรกรรมดังกล่าวได้จะต้องมีเอกสารหลักฐานประกอบใดบ้าง และหากการปฏิบัติของสหกรณ์ขัดกับกฎหมายสหกรณ์ สหกรณ์ต้องดำเนินการแก้ไขอย่างไร นั้น

กรมส่งเสริมสหกรณ์ พิจารณาแล้ว ขอเรียนว่า การแปลงหนี้ใหม่ คือ การทำสัญญาเปลี่ยนสิ่งซึ่งเป็นสาระสำคัญแห่งหนี้ ซึ่งกฎหมายบัญญัติให้หนี้เดิมเป็นอันระงับสิ้นไป อันเป็นการระงับแห่งหนี้ โดยผลของกฎหมาย ตามมาตรา ๓๔๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ อีกทั้ง ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ มิได้กำหนดวิธีการระงับแห่งหนี้ไว้เป็นการเฉพาะ จึงต้องนำบทบัญญัติอันเป็นหลักทั่วไป ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับ เมื่อพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ มิได้บัญญัติห้ามสหกรณ์ทำการระงับหนี้ด้วยการแปลงหนี้ใหม่ สหกรณ์จึงมีอำนาจระงับหนี้ด้วยการแปลงหนี้ใหม่ได้ แต่การทํานิติกรรมที่เกิดจากการแปลงหนี้เดิมเป็นหนี้ใหม่ดังกล่าว ต้องตกอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ด้วย กล่าวคือ สหกรณ์ต้องกระทำการตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ อำนาจกระทำการของสหกรณ์ และต้องดำเนินการตามข้อบังคับและระเบียบของสหกรณ์ที่เกี่ยวข้องในเรื่องนั้นๆ ด้วย อีกทั้งต้องพิจารณาถึงความสุจริตในการทำนิติกรรมของคู่สัญญาทั้งสองฝ่าย และการทํานิติกรรมใหม่นั้น ต้องไม่ทำให้สหกรณ์ได้รับความเสียหาย หรือทำให้เสื่อมเสียผลประโยชน์ของสหกรณ์หรือของสมาชิก โดยต้องพิจารณาถึงความสุจริตในประเด็นเรื่องหลักประกันการชำระหนี้ สิทธิความเป็นเจ้าหนี้ของสหกรณ์ว่าเป็นเจ้าหนี้ มีบุริมสิทธิหรือเจ้าหนี้ไม่มีบุริมสิทธิ รวมถึงประเด็นเรื่องอายุความในการฟ้องร้องดำเนินคดีกับคู่สัญญาของสหกรณ์ และต้องมีใช้การแปลงหนี้ใหม่โดยมีเจตนาหลีกเลี่ยงไม่กระทำการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ส่วนการพิจารณาว่านิติกรรมที่เกิดจากการแปลงหนี้ใหม่ต้องมีเอกสารหลักฐานใดบ้าง ทั้งนี้ เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงครบถ้วนกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้ให้จังหวัดเชียงรายและจังหวัดเชียงใหม่ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงและหากพบว่าสหกรณ์มีการดำเนินการที่เป็นข้อบกพร่องก็ให้จังหวัดเชียงรายและจังหวัดเชียงใหม่ใช้อำนาจสั่งการให้สหกรณ์แก้ไขข้อบกพร่องต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข)
อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์